

CIEMOŠANĀS «PĻAVAS MUZEJĀ» Jēkabpils novads

«Pļavas muzeja» vadītāja **Ieva Jātniece**

28.01.2022.

*Projekts Nr. LLI-447 “Starptautiskā kultūras tūrisma
maršruta “Baltu ceļš” atpazīstamības veicināšana”
 (“Izzini Baltus/Explore Balts”)*

Interreg
Latvija–Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

Kādēļ Pļavas muzejs ir “Baltu ceļa” maršrutā?

Kultūras zīme

“Par pļavu daudzinašanu”.

Vietējais, izteikti vietējais
mantojums.

Netradicionāls un vērīgs
skatījums uz katru parādību.

Drosme interpretēt.

Spēja piešķirt vērtību.

- *Par ko???*
- *Kaut kāda sētiņa no niedrēm sapīta..*
- *Skapītis ar gaismu iekšā...*
- *Salmu vainags ar tādām lielām, sausām lapām...*
- *Uz pusēm pārzāgēts celms...*
- *Tāda tumša istaba, kur kaut ko rāda...*

SMILGAS PUDELĒS!

muzejs??????

Pļavas muzejs kā augoša pļava

Sākam ar ceļojumu. Mēs neesam nekurienē.

CEĻA VĀRĪDĒT

Reiz sēļu zemes klāja vareni meži, vien zinātajam pārvarami purvi un dziednieciskām zālēm bagātas pļavas. Tās vietas, kur šajos plašumos bija apmetušies cilvēki, dēvēja par Salām.

Lai nokļūtu Trejdeviņu sajūtu salā - Kaldabruņā, ir jābrauc pāri trejdeviņiem kalniem un trejdeviņām lejām. Un, gluži kā pasaku formulā, brauciens ceļotāju atved uz atšķirīgu pasaules telpu. Uz Sēlijas ciematu, kas bagāts ar senām tradīcijām, kuras līdz mūsdienām saglabātas mutvārdos un darbos. Uz ciematu, kurā cilvēki ir pārliecināti par savas dzīvošanas nozīmi. Uz vietu, kas glabā Kaldabruņas Māras jostu ozola dobumā, Padebeša spēku un Pusnakts pļavas mistērijas. Uz vietu, kurā radītāja sajūtas var piedzīvot, veidojot savas pasaules gabaliņus no stikla, koka vai pat siena.

Uz vietu, kuras ģeogrāfisko centru un vārdu iezīmē Aukstā aka. Uz vietu, kur kristīto vārdu ieguvīs Jānis Pliekšāns, un lielā notikuma dievnams šodien atbalso gan aizmirstību, gan atdzimšanu – gluži kā Raiņa literārais mantojums. Uz vietu, kur mežu vidū savas sētas durvis atvērs īsti spēcīga sēļu saimniece. Kaldabruņas sajūtu starojums sniedzas līdz Dronku kalna vējiem, pamežā apslēptam Velna pēdas akmenim un vismazākajai Latvijas bibliotēkai Eglaines dabas liegumā.

Šai salā nonākot, ir jāatver acis, ausis un rokas – jābūt gatavam piedzīvot, saņemt un dot. Ceļojums Trejdeviņu sajūtu salā sākas ar „Pļavas muzeju”. Muzeju kādreizējās Kaldabruņas sākumskolas simtgadīgajā ēkā ir izveidojusi biedrība „Ūdenszīmes”. Atsevišķas sajūtas raisa sēļu sēta “Gulbjī”, kurā saglabātas senajai Sēlijai raksturīgās ēkas un senlietas, saimniece pārzina gan dziesmas un tradīcijas, gan īsti sēliska ēdiena pagatavošanas prasmes. Īpašs piedzīvojums sagaida izturīgākos ceļotājus – brīnumainā Tadenavas bibliotēka un Eglaines dabas liegums.

PLĀVAS MUZEJS KALDABRUŅĀ

Pļavas muzejs ir izveidots senlaicīgā ēkā, kas reiz kalpojusi kā skola. Šobrīd telpai un apkārtnē jaunu dzīvi ir piešķīrusi biedrība “Ūdenszīmes”. Šeit skatāma oriģināla ekspozīcija, kas veidota kā cilvēka dzīves gājums, saistībā ar dabu un latviešu tautas tradīcijām. Atsevišķas ekspozīcijas veltītas smilgām, aizsargājamajiem augiem, Latvijas dabisko pļavu augiem. Latviešu etnogrāfijas un zīmju lasīšanas stundu var piedzīvot, aplūkojot un “lasot” Kaldabruņas Māras jostu. Par senlaiku dziedniecību un psiholoģiju vēsta “Vārdnieku Vainags”. Pie tam – šeit iespējams dzirdēt autentisku, visu dzīvi skandētu sēļu valodu.

Atsevišķs pārdzīvojums ir multimediju ekspozīcija „Pusnakts pļavā”. Šai videomateriālā ir iekļautas zināšanas, tēli, skaņas un ainavas, kas stāsta par tām mūsu tautas tradīcijām, kas saistās ar notikumiem pēc krēslas iestāšanās. Putni, kas lido naktī, mazie nakts dzīvotāji, kas rosās zem saknēm. Ārstniecības augi un, protams, Vasaras saulgriežu tradīcijas. Kopumā ekspozīcijas noskatīšanās ilgst 40 minūtes, taču iespējams izvēlēties arī kādu atsevišķu fragmentu. Pļavas muzeja teritorijā var iepazīties ar ārstniecības augu dārzu un aizsargājamo augu paraugstādījumiem. Ir piknika vieta, atraktīvas platformas kokos, kur iespējams pat sarīkot neliela kora koncertu.

Pļavas muzeja ekspozīcijai ir piešķirta kultūras zīme “Latviskais mantojums” – par pļavu daudzīnāšanu. Esam iekļauti arī programmā “Latvijas skolas soma”.

 Stikla pērlišu spēles. Sagataves - kausēts stikls, pērļītes, stikla krāsa un lime. Rezultātā tiek iegūts pašgatavots loga dekors/vitrāžiņa, svečturis. Izmaksas - EUR 5.00 no dalībnieka.

 Zīmes un nozīme. Radošajā darbnīcā veidojam dekorus no bērza finiera sagatavēm ar tautasdziesmu un rakstu zīmju apdruku. Dekora izveidošanā darbnīcas dalībniekam jāveic uzdevums - jāsameklē trīs tautasdziesmas, kas atbilst izraudzītajai rakstu zīmei. Komplektā ietilpst 9 ornamenti un 27 tautasdziesmas. Darbnīcas ievadā stāsts „Ko zīmē zīmes?” Darbnīcas izmaksas: EUR 6.00 no viena dalībnieka.

 Vēja zvani. Sagataves - kausēts stikls, koka pamatne, auklas, koka pērles. Dalībnieks izgatavo savu vēja zvanu, izmantojot dotos materiālus. Izmaksas - EUR 10.00 no dalībnieka.

 Stikla rotu izgatavošana. Šai darbnīcā veidojam paši savas stikla rotas - gan ar iekausētiem augiem, gan no krāsainā stikla. Darbnīcas dalībniekiem jārēķinās ar to, ka rotas varēs saņemt tikai pēc nedēļas, jo tās ir jākausē un jāapstrādā. Šīs darbnīcas izmaksas aprēķinām pēc izgatavoto rotu daudzuma un veida - sākot no EUR 5.00.

 Pie tam - mēs sekojam laikam, lai kāds tas arī nebūtu. Un piedāvājam radošās darbnīcas arī tiešsaistē! Kā tas varētu notikt? Vispirms - sagatavojam un izsūtām dalībniekiem materiālu komplektus. Pēc tam vienojamies par vēlamā norises laiku. Un tajā laikā slēdzam iekšā savus datorus, videokameras, zoom vai citu platformu - aiziet! Šī formāta darbnīcai ir nepieciešama vismaz 10 dalībnieku grupa, kā arī jārēķinās ar sūtīšanas izmaksām.

 Muzeja apmeklējuma izmaksas - EUR 2.00 no dalībnieka, kas ietver gan muzeja, gan radošo darbnīcu apskati, kā arī gida pakalpojumus. Piknika vietu un atpūtu āra teritorijā var izmantot bez maksas. Radošās darbnīcas - par minēto samaksu. Apmeklējums - tikai iepriekš piesakoties. Vēlamais grupas lielums - no 10 līdz 40 cilvēkiem.

Radošās darbnīcas muzejā.

Muzeja telpās darbojas stikla un koka apstrādes darbnīcas, kas ir pieejamas demonstrācijām. Iespējams vērot, kā tiek izgatavotas stikla rotaslietas, šķīvji, dekori, vēja zvani. Iepazīties ar apstrādes tehnoloģijām un materiāliem.

Kokapstrādes darbnīcā visatraktīvākais ir lāzergravēšanas piedāvājums.

TREJDEVIŅĀ SAJŪTU SALAS CENTRS

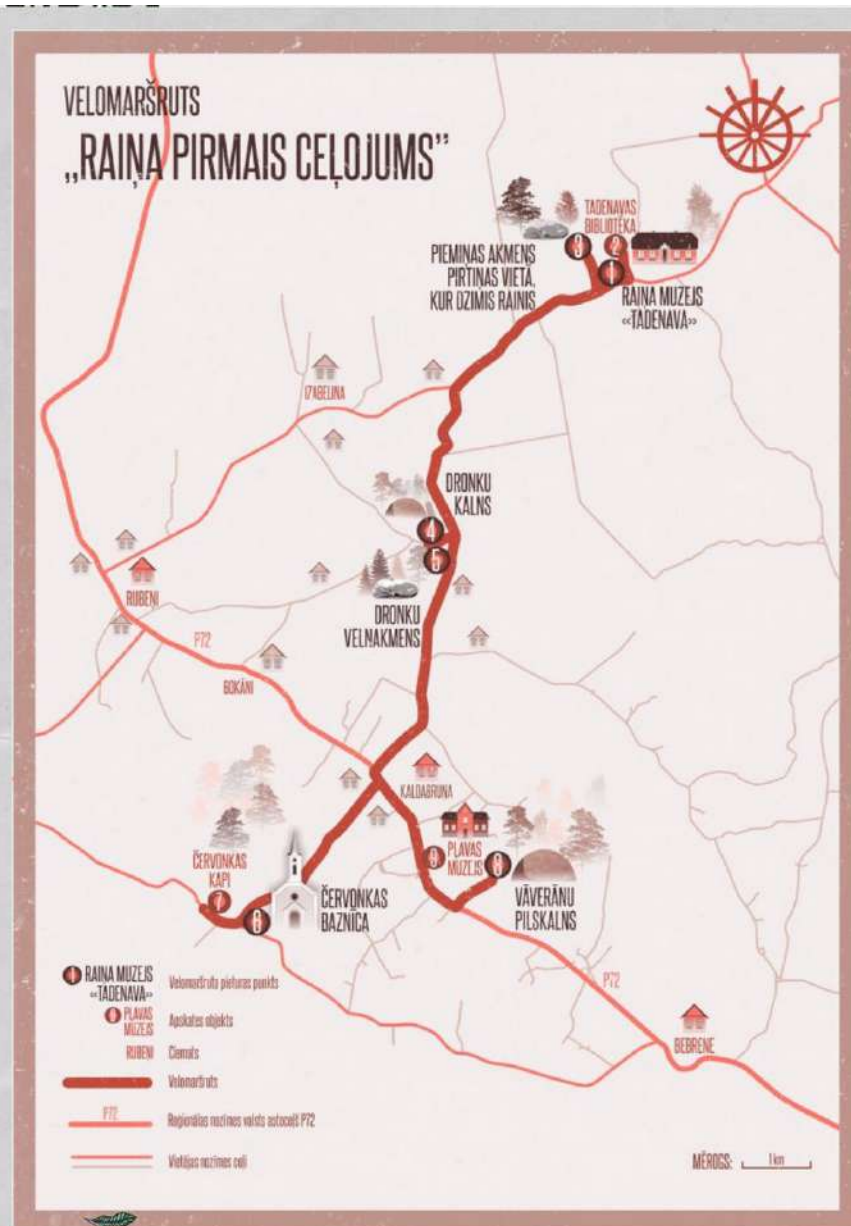

Dziļums un augstums – piederības, laika plūsmas un atdzimšanas sajūta.

- Pļavas muzeja ekspozīcijas apskate gida pavadībā;
- Multimediju ekspozīcija "Pusnakts pļava";
- Radošā darbnīca pēc grupas izvēles un gadalaika – stikls, koks, dabas materiāli;
- "Aukstās akas" krustceles – bijušais ciemata centrs un gida stāsts par to;
- Červonkas baznīca, ainava no baznīcas torņa – gida pavadībā.

Šai lokā sajutīsī laika plūsmu. Notikumus, kas veido mijkrēšļa un atdzimšanas brīžus. Un apzināsies, ka tu esi savas zemes mūžības daļa. Katra nākamā sekunde šo atstāj vēsturei.

Loka piedzīvošanai nepieciešamas vismaz 4 stundas. Uzņemsim grupas no 10 – 25 cilvēkiem. Ceļojuma izmaksas – EUR 12.00 no dalībnieka. Īsteno biedrība "Ūdenszīmes".

Pilns maršruta apraksts atrodams www.udenzimes.lv/cms/velomarsruts-raina-pirmais-celojums

VELOMARŠRUTS «RAIŅA PIRMAIS CEĻOJUMS»

Maršruts ved caur Dunavas-Rubeņu mežiem līdz Kaldabruņai un Červonkai, savienojot Raiņa dzimšanas vietu ar baznīcu, kurā viņš kristīts. Un tajos laikos tas noteikti bija katra cilvēka pirmais ceļojums. Maršruts ir bagāts ar mistiskām vietām, nostāstiem, pirmatnējām ainavām, pamestām mājām, dabas nebeidzamo klātesamību un Raiņa daiļrades vēsmām.

Maršruts ir adresēts velobraucējiem, taču – ne mazāk prieka un pārsteigumu šajā ceļā saņems arī autobraucēji. Maršrutam ir uzstādītas arī norādes zīmes, kas izvietotas gan pie maršruta objektiem, gan ceļu krustojumos.

TREJDEVIŅU SAJŪTU SALAS LIELAIS LOKS

Maize, akmens, vējš – tīras garšas, dabas varenības un saplūsmes sajūta:

Rīta kafija Pļavas muzejā, iepazīšanās ar dienas plānu, noskaņošanās piedzīvojumam;

Dienas modināšana Červonkas baznīcā. Dievnama apmeklējums, stāsts, mūzikas pauze;

Aukstās akas krustceļi. Stāsts par Kaldabruņas vārda izcelsmi un ciemata vēsturi. Vēlmju akmentiņi no Aukstās akas;

Dronku Velnakmens. Akmens apskate, teika par Velnakmens izcelsmi. Velna iepriecināšana ar mūziku;

Dronku kalns – atbalss vieta. Ceļojums uz atbalss kalnu, fotosesija, kopīga tautasdziesmu dziedāšana;

Pusdienas sēļu sētā "Gulbji", saimniecības apskate un kopīgas dziesmas;

Meža gaisa sanēšana pļaviņā pie Tadenavas bibliotēkas. Eglaines dabas lieguma apskate;

Kaldabruņas Pļavas muzeja apskate. Multimediju projekcija "Pusnakts pļava", vakariņas ar lauku godu sajūtu un Trejdeviņu sajūtu salas suvenīra izgatavošana.

Izejot Kaldabruņas lielo loku, sajūtīsi Sēlijas zemes iekļaujošo spēku. Tas ir maigs un smagnējs kā pielijusi villaine. Vismaz līdz nākamajiem Saulgriežiem tā gulēs uz taviem pleciem.

Lielais loks prasīs visu dienu. Uzņemsim grupas no 10 – 25 cilvēkiem. Ceļojuma izmaksas – EUR 30.00 no dalībnieka. Īsteno biedrība "Ūdenszīmes".

Paldies!